

CULTURA 5
17 DE JUNY DEL 2010 AVUI+

Anàlisi Text: **Pere Guixà**

CARVER

i el minimalisme

Anagrama /
Empúries
publiquen
'Principiants'
l'original de 'De
què parlem
quan parlem
d'amor'
anterior als
'retocs' que en
va fer l'editor
Gordon Lish

Raymond Carver (1938-1988) és el factòtum de l'anomenat minimalisme. El minimalisme és aquell estil realista que busca una depuració extrema del llenguatge i una objectivitat clínica que no delati cap condicionament ideològic. Descripcions breus, llenguatge natural, difuminació de la trama i les tres fases de la narració clàssica, costumisme de mirada distant, elusió de l'escena dramàtica... El que hauria de ser una extrema harmonia i zel en l'endrega literària sovint es confon amb una eliminació màxima de materials.

Són els contes allò que fan Carver un escriptor recordat. Especialment els contes de dos reculls: *De què parlem quan parlem d'amor* (1981) i *Catedral* (1983), que en el seu moment van publicar-se a Pòrtic. Als lectors d'aquests grans llibres els interessava que un mateix autor pogués servir-se de dues maneres de narrar; fins i tot, s'adonaven que les històries d'un recull podien explicar-se de la manera amb què es feia a l'altra, i viceversa. Tot això enriqueix sempre un escriptor.

L'expansió verbal

Catedral opta per l'expansió verbal, per una dicció cenyida però loquaç. Són històries respectuoses amb una tradició de grans narradors nord-americans, des de Washington Irving i Edith Warton fins a Harold Brodkey i John Cheever. *De què parlem quan parlem d'amor*, al seu torn, és esquemàtic i descarnat, un aplec que sorprèn per la manera irreverent amb què reclama un lloc en les noves propostes formals. Un cop publicat, Carver i el minimalisme van ser tot u.

Fins que s'ha sabut que l'editor i autor Gordon Lish va ser el responsable, al primer llibre esmentat, de fer-ne les correccions. En certa manera, així hauria de ser el

procés creatiu de tots els llibres, però Carver va prohibir que en endavant l'edició dels seus llibres, mentre es publicaven a la casa A. Knopf, passessin per Lish, que havia fet una feina conscienciosa.

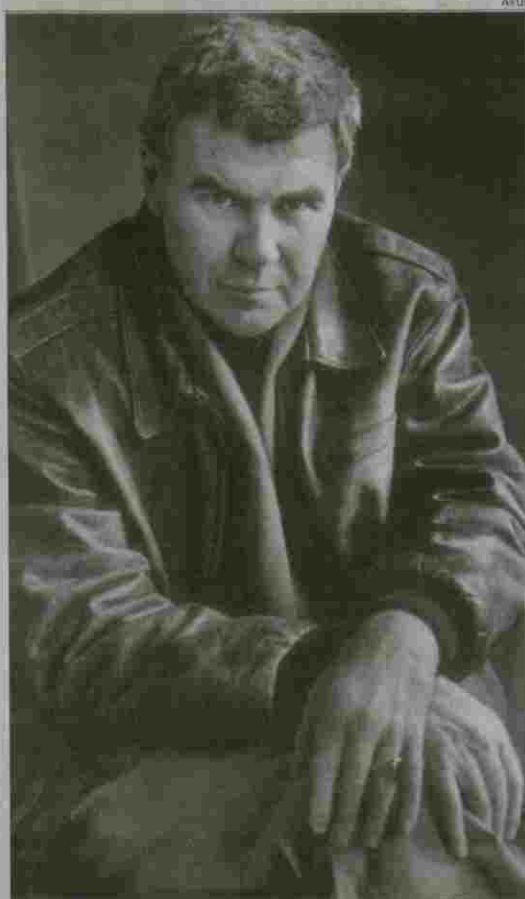
De què parlem quan parlem d'amor era un llibre rar si ens fixem en l'obra global de Carver. Abans, Carver ja havia escrit a la manera minimalista, però posteriorment és inhabitual que els seus relats escullin la síntesi. Si bé Carver va oposar-se a aquests retalls, també és cert que en reedicions d'aquells contes va optar per acceptar moltes de les decisions de Lish. I feia bé, tot i que ja havia deixat de ser principiant.

Una nova edició dels contes

William Stull i Maureen P. Carroll s'han encarregat de fer una edició dels contes *De què parlem quan parlem d'amor* en les seves versions originals, d'acord amb la decisió última de Carver per mitjà de la seva vídua, Tess Gallagher. *Principiants* (editat ara per Anagrama/Empúries amb traducció de Ferran Ràfols) són contes semblants als de *Catedral*, contes que opten per un alé sostingut i pausat, que no s'estan de designar nitidament l'emoció i que bandegen l'al·lusió, la comunicació abrupta i la temptació de deixar-los suspesos en la interpretació múltiple.

Carver hi apareix com un autor més humà, més proper a uns personatges no tan envasats al buit. Però també més igual que en la resta de la seva obra. Les raons de Lish eren literàries, però en la versió original de Carver hi ha un dels trets més subjugadors dels seus contes: la mirada franca, d'igual a igual, cap als individus que crea. No és cap clíex, això, de l'anivellament d'aquesta mirada, de la capacitat per no veure'ls des de sota ni tampoc amb al·livesa, sorgeix la versemblança i la dignitat dels seus tipus.

I, tot i això, als qui hagin llegit *De què parlem quan parlem d'amor*, els qui n'estiguin molt ayesats, els costarà llegir la versió original, que els semblarà re-

El mitificat narrador nord-americà Raymond Carver (1938-1988)

dúndant i postissa. Altra cosa passarà a qui llegeixi per primer cop els contes de Carver, que hi trobaran bons contes i no gens de la perplexitat que causava el primer cop d'ull a aquelles peces lacòniques i inquietants.

Entre l'autor i l'artista

Lish va eliminar-ne, segons el relat, entre un 30 a un 70 per cent de text en relació a l'original, però mai línies argumentals medul·lars. Malgrat que va tirar pel dret, la seva feina revalora la feina de l'editor, i eixampla la frontera entre l'autor i l'artista.

La història de la literatura sempre ha dubtat si l'anomenat estil Hemingway, que inaugurava tota una estètica escarida, en què en la revisió s'esporgaven frases senceres, havia nascut del fet que l'autor cobrava per paraula escrita. Aquest no és ara el dubte, sinó saber si d'ara endavant s'editarà *De què parlem quan parlem d'amor* *Principiants*. Carver volia que fos *Principiants* i així sembla que serà. No quedarà rastre del seu nom empeltat al minimalisme, un terme que sempre va estar massa lligat a certa fredor i modernitat dels anys vuitanta. ■